

รายงานผลการดำเนินงาน

โครงการประเพณีแซนตาปราสาทบ้านพลวง
ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๘

วันศุกร์ที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๘ (ขึ้น ๓ ค่ำ เดือน ๓)
ณ ปราสาทหินบ้านพลวง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

กองการศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านพลวง
อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

โครงการสอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัดสุรินทร์
ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ด้านการพัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยวจังหวัดสุรินทร์

รายงานผลการดำเนินงานโครงการประเพณีบวงสรวงแซนตาปราสาทบ้านพลวง ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๘

Figure 1 นายอำเภอปราสาท เป็นประธานในพิธีแซนตาปราสาทบ้านพลวง ประจำปี 2568

Figure 2 ภาพแสดงเครื่องเซ่นตาปราสาท ของ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านพลวง

๑. ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการและการประเมินโครงการ

โครงการประเพณีบวงสรวงแซนตาปราสาทบ้านพลวง เป็นโครงการที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมและอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สืบทอดมา ซึ่งประเพณีบวงสรวงแซนตาปราสาทบ้านพลวงจัดขึ้นทุกปี สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น สะท้อนความสามัคคีของคนในชุมชน และเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจของคนในชุมชนให้ยึดมั่นในความดีงามของการดำเนินชีวิต

พิธีกรรมแซนตาปราสาทบ้านพลวง

บ้านพลวงเป็นหมู่บ้านที่มีขนบธรรมเนียมประเพณีที่สืบทอดกันมา และชาวบ้านได้ยึดถือปฏิบัติอยู่เป็นประจำ ชาวบ้านพลวงมีความเชื่อที่เด่นคือ มีฝ้ายตา ฝักระโตมตา สำหรับกระโตมตานั้นเป็นสถานที่สำคัญคล้ายกับศาลปู่ตาของชาวอีสานทั่วไป ซึ่งมีอยู่เกือบทุกหมู่บ้านสถานที่ดังกล่าวนี้ชาวบ้านใช้เป็นสถานที่สำหรับเซ่นผี ประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ในวันเริ่มลงทำนาในแต่ละปี เพื่อให้ผีที่สถิตอยู่ในกระโตมตาช่วยดลบันดาลให้ชาวบ้านพลวงประกอบอาชีพทำนาได้ผลดีและช่วยปกป้องชาวบ้านให้อยู่เย็นเป็นสุข

เมื่อก่อนชาวบ้านพลวง ใช้ศาลปู่ตา (กระโตมตา) เป็นสถานที่สำหรับประกอบพิธีกรรมต่างๆ เป็นสถานที่ประกอบพิธีกรรมในโอกาสต่าง ๆ เช่น เมื่อเวลาเจ็บป่วย สร้างขวัญกำลังใจก่อนขับขี้นานพาหนะเดินทาง เช่น ไหว้ก่อนประกอบอาชีพใหม่ งานแต่งงาน และ ฯลฯ

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ชาวบ้านพลวงได้ประกอบพิธีกรรมเข้าทรงมะมีวด (โจลมะมีวด) โดยคนทำนายบอกว่าให้ย้ายสถานที่ในการประกอบพิธีกรรมแซนตา จากศาลปู่ตา ไปเช่น ที่ปราสาทหินบ้านพลวง จนเป็นพิธีกรรมที่ชาวบ้านเรียกว่า แซนตาปราสาท ซึ่งเป็นศาสนสถานสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวบ้านพลวงเคารพ ในปัจจุบัน

ขั้นตอนและพิธี

พิธีกรรมแซนตาปราสาท จะประกอบพิธี ในวันขึ้น ๓ ค่ำ เดือน ๓ ของทุกปี โดยการนำของ นายเอื้อน ครอบส่วน ซึ่งเป็นอาจารย์ในการประกอบพิธีกรรมแซนตาปราสาท โดยอาจารย์จะนำลูกบ้าน มาพร้อมกันที่บริเวณปราสาทบ้านพลวง โดยชาวบ้านจะนำข้าวปลาอาหารมาครอบคร้วละ ๑ ถาดมาประกอบพิธีแซนตา

Figure 3 พิธีเซ่นตาปราสาทบ้านพลวง

Figure 4 โครงการเซ่นตาปราสาทบ้านพลวง

ปราสาท เวลาที่ชาวบ้านมารวมกันเริ่มตั้งแต่เวลา ๐๖.๐๐ น. เป็นต้นไป พอทำพิธีเซ่นตาปราสาทเสร็จแล้ว ก็
จะรับประทานอาหารร่วมกัน

เครื่องประดับเซ่นตาปราสาทบ้านพลวง ประกอบด้วย

๑.บายศรี ๒ ชุด	๔. ต้นกล้วย ๒ ต้น
๒.ต้นอ้อย ๒ ต้น	๕. ฐูปเทียน
๓.ดอกไม้	

อาหารสำหรับเซ่นตาปราสาท ประกอบด้วย

๑.หัวหมู	๕. ผลไม้
๒.ข้าว	๖. ขนมเจ็ดสี
๓.มะพร้าวอ่อน	๗. น้ำดื่ม
๔.เหล้า	๘. ขนมเจ็ดสี

ชาวบ้านพลวงเป็นหมู่บ้านที่ยึดถือประเพณี พิธีกรรมแบบดั้งเดิมไว้ได้ดี และมีผู้นำเป็นผู้กำหนดใน
การประกอบพิธีกรรม ในพิธีกรรมเซ่นตาปราสาท เป็นความเชื่อในการกระทำเพื่อตอบสนองต่อตนเองและ
ผู้อื่นในสังคม เพื่อบำบัดทุกข์ยากทางกายและจิตใจ ของชาวบ้านพลวง นับว่าเกี่ยวกับชีวิตของชาวบ้านพลวง
มากและพิธีกรรมการเซ่นตาปราสาทเป็นความเชื่อของชาวบ้านพลวง ตำบลบ้านพลวง อำเภอปราสาท จังหวัด
สุรินทร์ ซึ่งชาวบ้านทุกหลังคาเรือนที่พูดภาษาเขมรนับถือ

ศาสนาพุทธชาวบ้านมีความเชื่อเรื่องโชคลางฤกษ์ เชื่อเรื่องราวลี้ภัยสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เพื่อเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ
ให้ชาวบ้านพลวงได้ประกอบอาชีพและช่วยปกป้องชาวบ้านให้อยู่เย็นเป็นสุข

๒. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

- ๒.๑ เพื่อเป็นการส่งเสริมและอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สืบทอดมายาวนาน
- ๒.๒ เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนตำบลบ้านพลวง
- ๒.๓ เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นแก่ประชาชน
- ๒.๔ เพื่อสืบทอดการประกอบพิธีกรรมดั้งเดิม และเป็นขวัญและกำลังใจให้คนในชุมชนบ้านพลวง

เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ

๓. ขอบเขตของการดำเนินงานโครงการ

๓.๑ กลุ่มเป้าหมายผู้เข้าร่วมโครงการ คือ ประชาชนในตำบลบ้านพลวง หน่วยงานอื่นๆ และผู้มีส่วน
เกี่ยวข้อง จำนวน ๑๕๐ คน เข้าร่วมกิจกรรม ๒๓๒ คน

๓.๒ สถานที่ดำเนินโครงการ ณ ปราสาทหินบ้านพลวง ตำบลบ้านพลวง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ในวันจันทร์ที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๘ (ขึ้น ๓ ค่ำ เดือน ๓ ของทุกปี)

๓.๓ ขั้นตอนการดำเนินงาน

- ๓.๓.๑ จัดประชุมผู้นำชุมชน คณะกรรมการจัดงาน เพื่อร่วมวางแผนการจัดงานประเพณี
- ๓.๓.๒ จัดทำรายละเอียดงานประเพณีเพื่อขออนุมัติต่อผู้บริหาร
- ๓.๓.๓ ประสานงานความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม
- ๓.๓.๔ ดำเนินการจัดงานประเพณี ๕ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์
- ๓.๓.๕ ติดตามประเมินผล

๔. ผลการประเมินโครงการ

๔.๑ ได้รับความร่วมมือจากทุกๆส่วนที่เกี่ยวข้อง มีผู้เข้าร่วมโครงการจำนวน ๓๒๓ คน เกินเป้าหมายที่กำหนดไว้

๔.๒ ประชาชนที่เข้าร่วมโครงการได้มีส่วนร่วมในการสืบสานประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น เยาวชนรุ่นหลังได้รับความรู้จากการเข้าร่วมประเพณีดังกล่าว ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจต่องานโครงการประเพณีบวงสรวงแซนตาปราสาทบ้านพลวง โดยภาพรวมของการจัดกิจกรรมพบว่าผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๑๔ โดยหากแยกเป็นรายข้อจะพบว่าผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดในทุกๆด้าน ส่วนด้านที่มีคะแนนความพึงพอใจมากที่สุดคือ กำหนดการ และระยะเวลาในการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ มีความเหมาะสม คิดเป็นร้อยละ ๙๒.๐๐

Figure 6 โครงการแซนตาปราสาทบ้านพลวง

Figure 5 โครงการแซนตาปราสาทบ้านพลวง

๕. สรุปค่าใช้จ่ายของโครงการ/กิจกรรม

โครงการประเพณีบวงสรวงแซนตาปราสาทบ้านพลวง ตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านพลวง แผนงานการศาสนา วัฒนธรรมและนันทนาการ งานบริหารทั่วไปเกี่ยวกับศาสนาวัฒนธรรมและนันทนาการ งบดำเนินงาน หมวดค่าใช้จ่าย โครงการประเพณีบวงสรวงแซนตาปราสาทปราสาทบ้านพลวง งบประมาณ ๕๐,๐๐๐ บาท (ห้าหมื่นบาทถ้วน) เพื่อจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายตามโครงการประเพณีบวงสรวงแซนตาปราสาท เช่น ค่าจัดสถานที่, ค่าวัสดุอุปกรณ์, ค่าอาหาร, ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม, ค่าจ้างเหมาอื่นๆ ฯลฯ ตั้งจ่ายจาก เงินรายได้ปรากฏในแผนงานการศาสนา วัฒนธรรมและนันทนาการ (ตามแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ หน้า ๑๐๒ ข้อ ๒) (รายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก)

Figure 8 การแสดงรำอัปสรวา

Figure 7 โครงการแซนตาปราสาทบ้านพลวง

๖. สรุปผลและข้อเสนอแนะ

๖.๑ จากการดำเนินงานพบว่ามีผู้เข้าร่วมโครงการจำนวน ๒๓๒ คน เกินเป้าหมายที่ตั้งไว้ ประชาชนได้ร่วมกันอนุรักษ์และสืบสานประเพณีท้องถิ่นอันดีงามของตำบลบ้านพลวง และผู้เข้าร่วมโครงการ

Figure 9 โครงการแซนตาปราสาทบ้านพลวง

มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๑๔

บทสรุป โครงการประเพณีบวงสรวงแซนตาปราสาทบ้านพลวง

โครงการประเพณีบวงสรวงแซนตาปราสาทบ้านพลวง มีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมและอนุรักษ์ ประเพณีวัฒนธรรมในท้องถิ่นตำบลบ้านพลวงที่สืบทอดกันมายาวนาน เป็นการสืบทอดการประกอบพิธีกรรม ดั้งเดิม สร้างขวัญกำลังใจให้คนในชุมชนตำบลบ้านพลวง เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจและให้ความรู้เกี่ยวกับ ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นแก่ประชาชน จัดโครงการโดยกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหาร ส่วนตำบลบ้านพลวง การดำเนินโครงการจัดขึ้น ณ ปราสาทหินบ้านพลวง ตำบลบ้านพลวง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ในวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๘ โดยจัดกิจกรรมร่วมกับชาวบ้านในชุมชนตำบลบ้านพลวง มี ผู้เข้าร่วมโครงการมากกว่า ๒๓๒ คน ประกอบด้วยชาวตำบลบ้านพลวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ และเอกชน ผลการดำเนินโครงการหลังจากการจัดโครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และจากการสำรวจ ความพึงพอใจหลังการดำเนินโครงการพบว่า ผู้รับการประเมินส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อโครงการประเพณี

บวงสรวงแซนตาปราสาทบ้านพลวง โดยภาพรวมของการจัดกิจกรรมพบว่าผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๑๔

Figure 10 รำอั้งลิสา บวงสรวงปราสาทบ้านพลวง

Figure 11 รำบวงสรวงปราสาท โดยนางรำ ตำบลบ้านพลวง

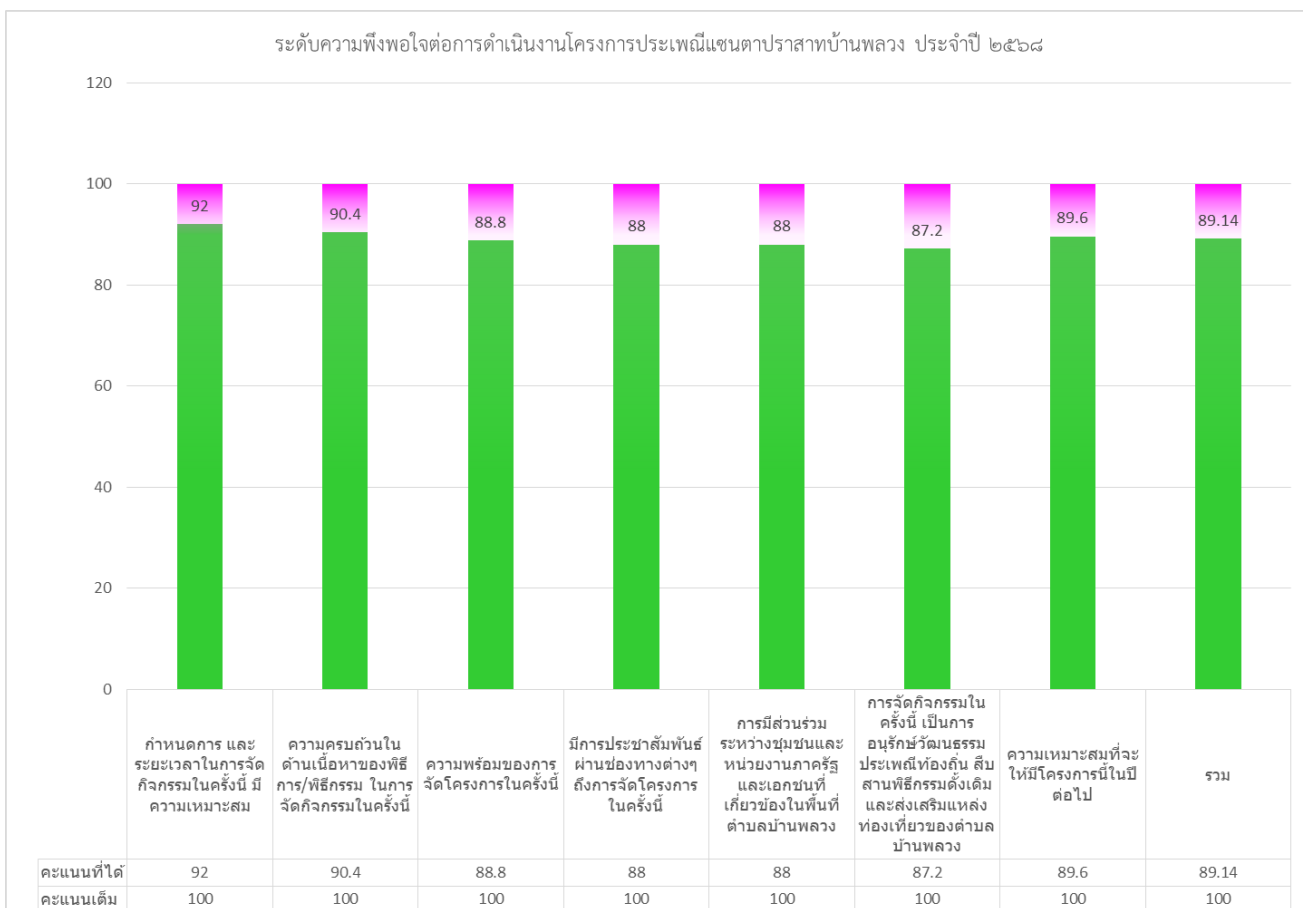

Figure 12 กราฟแสดงความพึงพอใจผู้เข้าร่วมงาน

ภาพกิจกรรม

ภาพกิจกรรม

ภาพกิจกรรม

ภาพกิจกรรม

